

napos oldal

Vanélia

Régei túl vagyunk azokon az időkön, amikor kockázatos volt a város irányultságáról dönteni, s az is megeshetett, hogy a nemes városi atyafiak annyira felbőszítették a török szultánt, hogy az abbahagyta a szomszédban elkezdett ostromot és Szeged ellen fordult. Nemkülönben volt ez így a modern időkben, amikor Trianon után arról kellett határozni, kell-e az évszázados hagyományokkal bíró menekült kolozsvári egyetem, avagy avagy a város élje tovább a maga nyugodt, ámbar egyszerű paraszti életét. A hasonló döntésekhez képest a mai globalizált világban kisebb kockázattal jár sokszínű, megújuló Szegedet csinálni. Sőt, annak lenne nagyobb kockázata, ha egyszínűnek hagynánk.

Talán a Kárpát-medencében is kevés olyan hely van, melynek karakterét az adja meg, hogy a történelem itthagyt üledéke nem keveredik. Nemrég az egyik pesti lap két Szegedről szóló trásából az egyikben „egyetemi és kulturális központnak”, a másik meg „parasztvárosnak” nevezték Szegedet. Én megértem a szerzők zavarodottságát. Még a tapasztalt látogató is beleszédül a Dóm téri Pantheon szellemi felsorolásába, s a magyar civilizáció eme fellegetvárától nem is kell messzire villamosozni, hogy egy (különben nem rossz) kis cukrászda így hirdesse fagyaltját: „vanélia”.

Hogy a vanélia része-e a szegedi folklórnak, avagy csak a kultúrváros kontrasztját akarja erősíteni, nem tudom, a városban jobban körüljáró vendég biztosan sokat találna még az el nem keveredés eme jeleiből. Ki-ki kedve szerint bosszankodjon hát a város másik imázsán, a török szultán emiatt már nem fog újra Szegedre jönni.

Panek József

• Székelyudvarhelyen szerepeltek Tápaiak, toledóiak

A tápai Bokréta Együttes a toledói magyaroknak is bemutatta tudását. (Fotó: Karnok Csaba)

Nem egy, de rögvest két oka volt annak, hogy a Tápai Hagyományörző Egyesület összejövetelt tartott a minap a Heller Ödön Művelődési Házban. Az egyesület egyik csoportja, a Bokréta Együttes nemrég tért vissza Székelyudvarhelyről, ahol egy ottani hagyományörző fesztiválon vett részt, nagy sikerrel – ugyanakkor a toledói magyarok baráti körének küldöttsége is ellátogatott hozzájuk.

Van, akinek nem a zene, az ének hallgatása, a tánc nézése okoz örömet – persze, az is –, hanem legelsősorban az, ha ők maguk táncolnak, zenélnak, énekelnek. Ilyenek a Tápai Hagyományörző Egyesület tagjai, akik szívvel-lélekkel adják elő az ősi, tápai dallamokat-mozdulatokat. E „szívvel-lélekkel” kifejezés túlszárnyalhatja a székelyudvarhelyi, toledói, illetve a tápai dallamokat-mozdulatokat. E „szívvel-lélekkel” kifejezés túlszárnyalhatja a székelyudvarhelyi, toledói, illetve a tápai dallamokat-mozdulatokat. E „szívvel-lélekkel” kifejezés túlszárnyalhatja a székelyudvarhelyi, toledói, illetve a tápai dallamokat-mozdulatokat.

• A kiskarkasok dacolnak és dalolnak A dzsungel könyve a ligetben

Jakab Tamás (Balu), Fekete Gizi (Bagira) és Mészáros Tamás (Maugli). (Fotó: Miskolczi Róbert)

Úgy kell ez a darab a szegedi közönségnek, mint falat kenyér az éhezőknek. A dzsungel könyve musical változata az újszegedi szabadtéri színpadon, majd a kószínházban sikerre van ítéve – annyira ritka ez a műfaj minálunk.

A gyerekeknek és a felnőtteknek egyaránt élvezhető, amolyan valódi családi darabot néhány előadásban, a kecskeméti színház produkciójában lehetett már itt látni az őszi szezonban. Nagy ötlet volt, hogy a nyári fesztivál idején „szegediesítsék” és a ligeti színpadon adják. Csak-hogy: bár a rendező, Bal József, vagy a koreográfus, Ladányi Andrea személye nem változott, ez azért egy egészen más, teljesen új produkció, új szereplőkkel, új helyszínen, s ennek a ténynek vannak következményei.

A szegedi színészekkel a kamaraszínházban kezdett el próbálni a rendező és a koreográfus, ám a kulcsfontosságú első szabadtéri próbát hét-főn elmosta az eső. Tegnapi délelőtt foglalhatták el először a ligeti színházat és kezdték el küzdelmeiket az ottani, erősen fogyatékos felülettel. Az évek óta zavartalanul enyésző színpadot ugyan sikerült – ajándék padlattal – befedni, de ennek minősége hagy kívánnivalót. Ajándék lónak nem nézd a fogát – mondogatja Quintus Konrád, az újszegedi színpad művészeti vezetésével is megbízott színész, de ő tudja legjobban: járni még csak lehet ezen a padlaton, viszont táncolni... Legalábbis nem

Bal József rendező, Ladányi Andrea koreográfus. (Fotó: Miskolczi Róbert)

veszélytelen. A még hiányzó díszletelemeket egyelőre a rendező „bemondása” alapján kell elképzelni a szereplőknek, s így próbálni a sokmozgásos előadást. Nem lehet irigyelni őket.

– Maugli, menj be a gyökér alá! – utasítja Bal József Mészáros Tamás színészt, a nézőtérre pedig megszólal egy gyerek: – Még szerencse, hogy Maugli kisebb, mint Balu!

A gyerekszám mosolyra készíti a felnőtteket. (Balut a hórihorgas Jakab Tamás

adja, a dzsungelt jelképező színpadi fa gyökerei között viszont tényleg szűk a kuckó.) A darabban szereplő öt kiskarkast kiskisiskolások közül válogatták, az anyukák ott vannak velük az egész próbafolyamat során. A kiskarkasok egyike Babinyecz Timea, a Madách iskola harmadik osztályos tanulója. Öt éve táncol a Százszorszép Gyermekházban, modell-képző stúdióba jár, szeptembertől zeneiskolára lesz. Az ország tíz legjobb gyermekmodellje között van, egyáltalán nem idegen számára a színpad, gyakorlott tévészereplőnek számít és a fotója címlapon is volt már. – Mi leszek, ha nagy leszek? – kérdez vissza huncut mosollyal. – Színész-nő vagy táncosnő. Vagy manóknak.

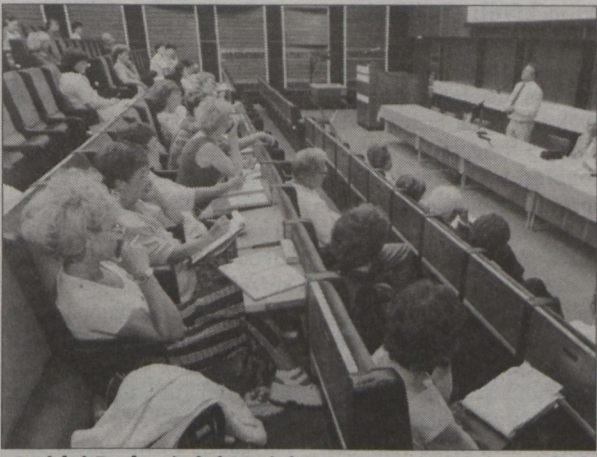
Az jut eszembe, Rácz Rita is így kezdte, el se tudta képzelni, hogy más mesterség is van a világon, mint a színészet. És most ő Tuna, ott táncol, énekel Maugli oldalán, a kiskarkasok pedig csillogó szemmel figyelik a kényelmetlen gyökérkuckóból...

S. E.

• Megnyílt a 36. Pedagógiai Nyári Egyetem Az életre tanítson az iskola?

A legtöbb iskola a kolumbuszi-elvek alapján működik ma Magyarországon. Kolumbusz sem tudta, amikor elindult, hová tart, amikor megérkezett, hol van, és azt sem tudta, honnan jött, amikor hazatért. E megállapítás kapcsán a 36. Pedagógiai Nyári Egyetem első napján az előadók a reform iskolák buktatóival, illetve az iskolai minőségbiztosítás lehetőségeivel foglalkoztak.

Tőkéczy László, a Protestáns Iskolák Alapítványának elnöke megkérdőjelezte minden olyan törekvést, amely az iskolák modernizálásával kapcsolatos. Szerinte nem lehet „iskolátlantani” az iskolát arra hivatkozva, hogy a gyereket az életre kell felkészíteni. Mert honnan tudhatná a reformpedagógus, hogy utólag, a felnőttkorban milyen élet-helyzetekbe kerülnek tanulói? Veszedelmes tévhit az is,

Az idei Pedagógiai Nyári Egyetem témája a család és az iskola

hogy az iskola azt sulykolja a gyerekekre (a menő tévésorozatokkal karöltve persze), hogy más lesz a világ vele, mint amilyen volt szüleivel. Így kerülnek ki a gyerek látóköréből, az elesettek, a betegek, az öregek, s azzal, hogy az iskola csak a pozitív életre készít fel, a gyerekek valójában egy fiktív világot mutat be. Nem erkölcsstelen ez a mai magyar

társadalom, állapítja meg végül Tőkéczy, hanem egész egyszerűen erkölcs nélküli. Erkölcsstelen akkor lenne, ha tudná, hogy megsérti a rendet, de a mai iskolákban az etikai oktatás nélkül úgy nőnek fel a gyerekek, hogy az alapvető erkölcsi szabályokat meg sem tanulják.

Pócze Gábor, a Gallup Intézet minőségbiztosítási igaz-

gatója felhívta a pedagógusok figyelmét, hogy az ország évente 500 milliárd forintot költ a közoktatásra, mi sem természetesebb tehát, hogy ezzel a pénzzel – minőségbiztosítás címén – el kell számolni. Az ipari világban már jól ismert kulcsszót lefordította az oktatás területére. Szerinte a rendszer akkor működik jól, ha az iskola kialakította eszköz és célrendszerét, belső folyamatait szabályozta, majd a létrejövő minőséget kellően kiemelve értékelte. A kutató, mint mondta, eredményeit ellenőrizni ezen a ponton ment el az iskolába, és kénytelen-kelletlen látta, hogy amíg a „folyamatok hozzáigazítása a tervekhez” tétel megállja helyét az ipari világban, nem stimmel nála a valóságban. Elméletét tehát rugalmasan továbbfejlesztette: amennyiben az iskolákban a folyamat hozzárendelése a tervekhez nem megy, úgy a terveket kell alakítani a folyamatokhoz.

J. Mező Éva

programok

MA

- Pedagógiai Nyári Egyetem: a Szegedi Biológiai Központban 9 órától Loránd Ferenc egyetemi tanár és S. Molnár Edit demográfus tart előadást.
- A szegedi dómban 19.30 órakor Erkki Alikoski, a turkui dóm organistájának hangversenye.
- A régi zsinagógában 21 órától a Metanoia Különműny Védett állatok című produkciója.

Állandó rendezvények

- A Móra Ferenc Múzeumban Móra Ferenc emlékkiállítás, „Szegedi Kincskeresők” matiné történeti kiállítás, Ohio és környéke képzőművészetének bemutatója, Lucs Ferenc képgyűjteménye, patikatörténeti, természettudományos, régészeti, magyar szobrászati és néprajzi kiállítás, Móra-emlékszoba és a múzeum társanyaga látható. A Kass Galériában Kass János grafikusművész alkotásai, Vasco Ascolini „Versailles” című fotókiállítása, Orosz István és Keresztes Dóra grafikusművészek tárlata. A Fekete-házban: A rendszerváltás miniszterelnöke (Antall Péter fotói Antal Józseffől), Huszárok, Csongrád és Csanád megyék társadalma 1867–1945 és Buday György grafikusművész élete és munkássága című kiállítások. Varga Mátys színháztörténeti kiállítása a Bécsi körút 11/A szám alatt található.
- Egyházmegyei Kincstár és Múzeum (Dóm tér 5.)
- A Szög-Art Galériában Sigrid Siegle darmstadti szobrászművész kiállítása.
- A Juhász Gyula Művelődési Házban Jójárt Erzsébet keramikumművész és Palotás Mária festőművész kiállítása.
- Az újszegedi füvészkert mindennap 10 és 18 óra között tart nyitva.
- A szegedi csillagvizsgáló kedden és pénteken 19 órától látogatható.
- A Szegedi Vadaspark 9-19 óráig látogatható.

a DM írta

„Az orosz frontszínház vasárnapi bemutakozása olyan kirobbanó sikert eredményezett, hogy az egyesületnek kedden este meg kellett ismételnie előadását. A keddesti zsűfolt nézőtér közönségének legnagyobb része magyar volt s a frontszínház tagjait olyan lelkes, forró ünneplésben részesítette, amely sokáig emlékeztetben kell hogy maradjon az orosz katonaszínészeknek. A műsor legfőbb érdekessége és vonzereje az a közvetlenség és egyszerűség volt, amellyel a művészek előadták számukat. Úgy mozgott a színpadon, mint jókedvű, játékos gyermekek s mégis, amit produkáltak, egészen elsőrangú volt.”

1945. július 12.